

hilas) med blommor eller frukt i elfven, ehuru den förekommer på sina ställen ymnigt både i Torneå, Muonio och Tärändö elfvar. Men i smärre elfvar eller skogsbäckar finns den blommande och är der ingenting annat än *Scirpus lacustris*, Lin. Emellertid finnas icke dessa långa, smala och hvasst trekantiga blad i förening med den blommande stjelken, och man vet icke, om någon Botanist har sett några blad på roten af *Scirpus lacustris*, då det uti Wahlenbergs Flora Svecica heter: »*Vaginis copiosis, apice foliaceo brevi terminatis; sed de cetero folia nulla in tota planta.*» Man stannar således i ovisshet, om den växt, som förekommer i elfven, är samma växt, som förekommer i skogsbäckarne, emedan de strån som finnas i elfven, komma visserligen från samma rot, som de alnslånga bladen, men hafva ingen blomma eller frukt. Jag har måst göra den slutsatsen, att *Scirpus lacustris* fordrar för sin blomning varmare vatten än det, som finns i elfven. *Butomus umbellatus* finns icke närmare än i Kemi på Finska sidan, och i Sverige vet man icke, om någon Botanist har sett den norr om Helsingland. Deremot finns *Scirpus lacustris* med blommor och frukt i skogsbäckarne, t. ex. i Tärändö och vid Kaunisvaara, hvarifrån fröna kunna lätteligen komma med vårfloden till elfven, hvarest de rotfästa sig. Men växten har, som sagdt är, aldrig varit sedd med blommor i elfven, emedan vattnet är för kallt. I det stället skjuter rotstocken upp en mängd af långa, ända till halfannan alns långa bladknippen, emellan hvilka den manshöga stjelken här och der uppspirar, och hafva dessa strån i strömmande eller rinnande vatten en darrande rörelse, hvadan Finnarne säga: »han darrar som ett säfstrå» (*vapise niin kuin kahilas*).

5. *Annmärkingar om Caephalium sylvaticum, af L. L. Læstadius.*

Klimatet i Norden är mera fuktigt än annorstädes, hvilket frambringar åtskilliga växtformer, som icke förekomma längre söderut. Man kan lätteligen blifva bedragen på dessa former och anse dem för verkliga

arter, om man icke har tillgång på mellanliggande och sammanbindande former. Sådant är förhållandet med åtskilliga vattenväxter, t. ex. *Sparganium*, *Calamagrostis*, *Potamogeton* m. fl. Men äfven torrkan, när den inträffar, kan åstadkomma sådana former, som man aldrig sett förr; t. ex. *Sparganium natans* Lin. kan under torra somrar blifva *Spargan. erectum* Lin. och tvärtom kan *Sparg. erectum* Lin. under regniga somrar blifva *Sparg. natans*. Ett annat exempel hafva vi uti *Gnaphalium sylvaticum* Lin., hvilken tyckes vara väl skild från *Gn. supinum*; men när torra och varma somrar inträffa, tyckas vissa former af *Gn. sylvaticum* gå så nära *Gn. supinum*, att man måste vara mycket uppmärksam om man skall kunna skilja den ena artens smärre former från den andras större former. År 1855 var brist på regn från våren, och försommaren varm. *Gnaphal. sylvaticum*, annars så vanlig häromkring, syntes icke till, men i slutet af Augusti och början af September kom regn, och då först började *Gnaphal. sylvaticum* att växa, men den var så kort och späd, att den med möda kunde skiljas från *Gn. supinum*, hvilken äfven förekommer här i Pajala, churu sparsamt. Höstformen af *Gn. sylvat.* blef, lika som *Gn. supin.* i fjellen, utan stjerk, och såg rätt besynnerlig ut. Man skulle, utan kunskap om orsaken till denna höstform, hafva kunnat anse den för ett nova species. om icke de mångfaldiga mellanliggande formerna visat, att den verkligen hör till *Gnaphal. sylvaticum*, hvilken härstädes tyckes vara väl skild från *Gnaphalium Norvegicum* Retz. Båda arterna förekomma här växande om hvarandra, utan synbara ofvergångar. Jag vill här anmärka några former af *Gnaphal. sylvaticum*, som visa, huruledes klimatet inverkar på växternas vegetation.

Gnaphalium sylvaticum. Lin. et Auctorum.

a) *Elongatum*: caule pedali, folia radicalia nulla (quæ ut in *Gnaph. norvegico* seorsim crescunt); capitulis inferioribus pedunculatis, distantibus, superioribus in spicam foliaceam congestis. Hab. ad margines agrorum rarius 1851.

b) *Densiflorum*: semipedalis; folia radicalia parva; spica subovata, condensata in apice caulis. Hab. locis apertis siccioribus.

c) *Rariflorum*: semipedalis; capitulis distantibus; folia radicalia emarcida. Hab. in sylvis umbrosis. Hæc forma valde gracilis et ægre a *Gn. supino* majori distinguitur.

d) *Procumbens*: caulibus multis ex una radice enatis, procumbentibus, bipollicaribus, foliis radicalibus emarcidis. Hab. locis durioribus. Forma æstivalis.

e) *Radiciflorum*: floribus a radice per totum caulem, ad apicem sparsis; foliis radicalibus plurimis lineari oblongis (non emarcidis). Hab. locis duris, lapidosis. Forma serotina, auctumno florens anno 1855.

f) *Serotinum*: foliis elongatis, lineari oblongis; caulibus abbreviatis, floribus in capitulum congestis. Forma maxime serotina florens auctumno initio Octobris 1855. Hab. locis denudatis apertis.

g) *Subsupinum*: caule paucifloro, abbreviato, gracili, paucifolio. Habitat in ericetis circa Pajala 1855. Valde similis *Gn. supino*.

Ex his rariflorum, vernalis est forma, elongatum, densiflorum, æstivales; procumbens, radiciflorum, serotinum, et subsupinum, auctumnales sunt, et certis annis tantum obveniunt; æstate calida, ut anno 1855, quo anno inopia pluvix crescere non potuit, sed demum versus auctumnum, primum folia, deinde caules abbreviati vegetare cæperunt, ideoque forma maxime serotina fere acaulis fuit.

Omnes istæ formæ singulares distinguuntur a *Gn. supino* foliis supra denudatis, latioribus; floribus magis coloratis: occurrunt tamen individua valde dubia, inter *Gn. sylvaticum* et *supinum* media, quæ si specimina plurima invenirentur, *Gnaphalum fuscum* quodem modo efficere possent. Differt enim *Gnaphal. supinum* a *Gnaphalio fusco*, foliis linearibus, acuminatis, duplo longioribus; calycibus extimis acutioribus, glaberrimis. Secundum hanc notam Fig. b. c. in Sv. Bot. Tab. 716. ad *Gnaphalum fuscum* pertinerent, sed Fig. a. ibid. ad *Gnaphalum supinum* pertinet, quippe *Gn. fuscum* in Lapponia Tornensi a me non visum, ubi *Gnaphal. supinum* frequens. *Gnaphalum norvegicum* differt, secund. diagnosis Kochii, »foliis utrimque lanuginosis», radice simplici (minime ramosa et stolonifera, ut *Gn. sylvaticum*).

α. Glomeratum: floribus in spicam oblongam congestis; foliis (a radice liberis et seorsim crescentibus) oblongis obtusiusculis; caulinis oblongis acutis. Hab. in Lapponia Lulensi, et latere Norvegico passim.

β. Fuscatum: floribus inferioribus sparsis, superioribus in spicam contiguam approximatis; folia seorsim crescentia, lanceolata, acuminata. Hab. in Lapponia Tornensi et alibi. Folia incauta exsiccatione infuscantur.

Obs. Folia illa radicalia sed seorsim crescentia, biennem plantam significant, etsi perennis esse videtur. Forsitan folia prima seorsim crescent, sine caule, deinde posteriore et sequentibus annis caulis enititur. Hoc factum tantummodo semel e Gn. sylvatico, v. elongato observatum, cujus folia radicalia desiderantur et tamen folia prima a cauli remota, seorsim proveniunt.

Litteratur-Öfversigt.

Öfversigt af Kongl. Vetenskaps-Akademiens Förhandlingar. Tofte Årgången. 1855. Med tretton tallor. Stockholm, 1856. P. A. Norstedt & Soner. pp. 402. 8:o.

Denna årgång innehåller sju afhandlingar af botaniskt innehåll, neml. 1:o Om den systematiska skillnaden emellan svampar och lafvar, af Dr. W. Nylander; 2:o Om Ukräns Laf-vegetation, af Mag. Th. Fries; 3:o Om en i Sverige funnen art af Tryffel, af Prof. E. Fries; 4:o Om de med Saccharum beslägtade genera, af Prof. N. J. Andersson; 5:o Om släktet *Apluda*, af Prof. N. J. Andersson; 6:o *Pulsatilla patens* funnen på Gottland, af Hrr J. C. W. Stenhammar och M. M. Floderus; och 7:o Nytt växtställe for den hvita Tryffeln, af Prof. P. F. Wahlberg. Dessutom forekommer uti densamma en physiologisk afhandling af Hr Chr. Boeck: »Nogle Forsög til nærmere Bestemmelse af Forholdene med Planternes Indsugning og Uddunstning af Vand.»

Den första afhandlingen, sysselsättande sig med den svåra, om icke omöjliga, begränsningen af de närbeslägtade